

РЕШЕНИЕ

№ 4770

гр. София, 12.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 70 състав,
в публично заседание на 12.04.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Радина Карамфилова

при участието на секретаря Илияна Тодорова, като разгледа дело номер **14003** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 29, ал. 6 от Закон за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българска народна армия /ЗДРДОПБГДСРСБНА/.

Образувано е по жалба на Х. Д. М. от [населено място], със съдебен адрес: [населено място], [улица], болница „Света С.“ срещу Решение № 2-282 от 08.01.2014 г. на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия /КРДОПБГДСРСБНА, Комисията/, в частта в която е установена принадлежността му към органите на Държавна сигурност.

В жалбата се излагат оплаквания за незаконосъобразност на оспорения акт поради противоречието му с материалния закон. Конкретно се релевира, че решението отразявало неверени факти, тъй като жалбоподателя никога не е бил вербован от служител на ДС. Сочи, че спрямо него не са налице предпоставките на чл. 25, т. 3 от ЗДРДОПБГДСРСБНА, тъй като не е подписвал или написал собственоръчно написана или подписана декларация за сътрудничество, собственоръчно написани агентурни сведения; документи за получени възнаграждения; документи, собственоръчно написани или подписани от сътрудника, съдържащи се в делата на оперативен отчет; документи от ръководилия го щатен или нещатен служител, както и наличие на данни за лицето в справочните масиви (регистрационни дневници и картотеки), протоколите за унищожаване или други информационни носители. Освен

това се сочи, че същият никога не е сътрудничил на службите по специалния закон и не е извършвал нито една от дейностите, служещи като предпоставка за обявяването му за принадлежащ към тези служби. Счита, че според него се касае до неверни твърдения пред ДС на посоченото за вербуващо лице - ст. леатенант М. И. М. с цел последното да изпълни план за вербуване на определен брой лица за сътрудници. С оглед изложеното е искането е за отмяна на решението като незаконосъобразно. Претендира разноски.

В проведените съдебни заседания жалбоподателят, редовно призован се представлява от процесуалния му представител адв. Д., който поддържа жалбата и изложените в нея доводи за незаконосъобразност на оспорения акт. Претендира присъждане на разноски по делото за заплатена държавна такса.

Ответникът – Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, чрез процесуалният му представител юрк. М. оспорва жалбата, като неоснователна. Излага доводи за законосъобразност на оспореното решение в депозирания от него отговор по жалбата и в представените в последствие писмени бележки. Претендира разноски по делото.

Административен съд София град, Трето отделение, 70 състав, след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено следното от фактическа страна:

Административното производство пред Комисията за разкриване на документите и обявяване принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българска народна армия /Комисията/ е образувано във връзка с извършена задължителна проверка за установяване на принадлежност към органите по чл.1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА на лица по чл. 3, ал. 2, т. 4 от закона, а именно на управителите и изпълнителните директори, членовете на управителните и контролните съвети на лечебните заведения, председателите, заместник-председателите, главните секретари и членовете на управителните съвети на Българския лекарския съюз и на Българския зъболекарски съюз; председателят, генералният директор и заместник генералните директори на Българския Червен кръст.

С писмо изх. № КИ-К-12-17845/12.10.2012 г. на Комисията до Министъра на здравеопазването е изискан списък на всички лечебни заведения, както и информация за лицата, извършвали или извършващи публична дейност по смисъла на чл. 3, ал.2, т. 4 от ЗДРДОПБГДСРСБНА.

С писмо – отговор с вх. № 11271 от 28.11.2012 г., Министерство на здравеопазването е приложило списък на всички лечебни заведения, ведно с три имена, ЕГН и длъжността на всички членове на управителни и контролни органи на лечебни заведения с над 50 на сто държавно участие от 2006 г. до настоящия момент.

С последващо писмо изх. № КИ-К-13-3584 от 28.02.2013 г., адресирано до управителя на [фирма], Комисията е изисквала информация за лицата извършващи публична дейност по чл. 3, ал. 2, т. 4 от Закона от 10.11.1989 г. до настоящия момент. Такава информация е получена, като е отговорено, че Х. М. е управител на МБАЛ Света С..

При извършената проверка били проверени 1840 лица, от които 83 не подлежали на проверка по силата на чл. 26, ал. 4 от Закона, а за 28 лица (Приложение 1) органите по чл. 21, ал. 2 не предоставили всички необходими данни и за тях проверката

продължава

На заседание на Комисията от 08.01.2014 г., за което е съставен протокол № 73, приложен по делото, при наличие на кворум, са разгледани документи за установяване на принадлежност на лица по чл. 3, ал. 2, т. 4 от ЗДРДОПБГДСРСБНА. В резултат на разискване и след гласуване с 9 гласа „ЗА“, от присъствали 9 членове на Комисията, е прието решение за установяване и обявяване на принадлежност към органите по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА на Х. М., като за него е прието, че е бил агент на Държавна сигурност (обозначено като ДС), В.-VI-III, вербуван от ст. лейтенант М. И. М. на 17.10.1989 г., регистриран на 24.10.1989 г., с псевдоним „Т.“, въз основа на документи от ръководилия го щатен сътрудник, рег.бланка, съдържаща се в лично и работно дело ІА-909, картон обр.4. съдържащи се в лично дело ІА-37452 и в работно дело ІР-18106; рег. дневник.

С оглед на така проведеното заседание и взетото решение е постановено Решение № 2-282 от 08.01.2014 г. на Комисията, с което е установена и обявена принадлежност към органите по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА на Х. Д. М. в качеството му на агент; в структурите на ДС, В.-VI-III, вербуван от ст. лейтенант М. И. М. на 17.10.1989 г., регистриран на 24.10.1989 г., с псевдоним „Т.“, въз основа на документи от ръководилия го щатен сътрудник, рег.бланка, съдържаща се в лично и работно дело ІА-909, картон обр.4. съдържащи се в лично дело ІА-37452 и в работно дело ІР-18106; рег. Дневник. Посочено е, че е заемал публична дейност/длъжност – Управител на [фирма] – [населено място].

Като документи въз основа на които е установена принадлежността към органите по чл. 1 са посочени собственоръчно написано агентурно сведение, документи на ръководилия го щатен служител, рег.бланка, съдържаща се в лично и работно дело ІА-909, картон обр.4. съдържащи се в лично дело ІА-37452 и в работно дело ІР-18106; рег. Дневник.

По делото са приети като доказателства писмените такива, съдържащи се в административната прописка, посочени по-горе, както и лично дело ІА-37452, работно дело ІР-18106 /л.29-84/, и са събрани гласни доказателствени средства, обективирани в проведения в съдебно заседание разпит в качеството на свидетел на М. М..

В показанията си М. описва дейността, която е извършвал в ДС, II главно управление, работил по проблемите на бивша Ю.. Посочва, че се е запознал с Х.М. във връзка негов здравословен повод и от разговори с др. М. установил, че има афинитет към проблемите на политиката на бивша Ю. спрямо България. Регистрирал като сътрудник на ДС М., като последният не е давал съгласие, а и такова не му е искано. В разговорите с М., последният давал изключително точни анализи на обстановката в бивша Ю., за политиката която се провежда там и за бъдещи прогнози. Разговорите били от типа на т.нар „провеждане на разузнавателна беседа“, като по този начин свидетелят получавал ценна за България информация. М. бил регистриран като „агент“, като не било задължително сведенията, които секретните сътрудници дават да бъдат писмено описани от тях. М. не е давал писмени сведения или декларации. Това което жалбоподателят споделял с него били анализи и свои впечатления за нещата в бивша Ю., което М. отразявал в свои документи и рапорти, но нямало неща, които да е писал М., както и последният не е получавал възнаграждение за разговорите, които водили. Излага характеристични данни относно личността на жалбоподателя. Свидетелят посочва, че той е избрал псевдонимът на М.

– „Т.“, както и посочва, че всички рапорти /след предявяването им/ съдържащи се в административната преписка изхождат от него. Информацията давана от М. била от оперативен характер.

С оглед на така установеното от фактическа страна съдът прави следните правни изводи:

По допустимостта на жалбата:

Жалбата срещу оспореното решение с оглед дадените задължителни указания с определни № 10235 от 24.07.2020 г. постановено по адм.дело № 7361/2020 г. по описа на ВАС, Трето отделение, съдът намира за допустима, като подадена от лице - адресат на акта с правен интерес от оспорването му, поради което същата следва да бъде разгледана по същество.

По същество на спора:

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Съгласно разпоредбата на чл. 168, ал. 1 от АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК - дали актът е издаден от компетентен орган, в предвидената от закона форма, дали са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, дали е налице противоречие с материалния закон и дали не противоречи на целта на закона.

Обявяването на принадлежност на български граждани, заемащи публични длъжности или извършващи публични дейности, към органите по, ал. 1 се извършва при условията и по реда на ЗДРДОПБГДСРСБНА.

Оспореното решение е издадено от компетентен орган - Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия /Комисията/, която по силата на чл. 29, ал. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА е компетентният орган, който извършва обявяването на принадлежност на лице към органите по чл. 1 от с.з. - Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.

Комисията е колегиален орган и се състои от девет членове, включително председател, заместник-председател и секретар - чл. 5, ал. 1 от закона. Заседанията на комисията се провеждат при кворум повече от половината от всички членове, като решенията се вземат с мнозинство повече от половината от всички членове с явно гласуване - чл. 8, ал. 2 от закона. Решението на комисията се подписва от всички членове, участвали в гласуването - чл. 16, ал. 3 от Правилника за дейността на комисията. Видно от съдържанието на решението същото е подписано от девет от членовете на Комисията, участвали в гласуването, който брой съвпада с отразения в присъствената книга на заседанието от 08.01.2014 г. По делото е представено извлечение от протокол № 73 от 08.01.2014 г., в което е посочено, че на заседанието присъстват девет членове на Комисията, чиито имена са отразени в протокола. Следователно, заседанието, на което е прието оспореното решение е проведено при наличие на изискуемия кворум.

По отношение на обсъждането, касаещо вземане на решение относно Х. М., се установява, че в протокола изрично е отразено, че от присъствалите членове на Комисията всички са гласували „за“ установяване и обявяване на принадлежност към структурите на ДС и БНА, с което е спазено изискването за приемане на решенията с мнозинство повече от половината от всички членове с явно гласуване. Изложеното

обосновава извод, че решението е прието от овластен по закон орган при необходимия кворум и мнозинство. Спазена е процедурата по приемане на решението. Същото е издадено в законоустановената писмена форма с предписаното съдържание, като са изложени мотиви, съдържащи фактическите и правни основания за издаването му. Следва да се има предвид, че решенията на Комисията са волеизявления, с които се констатират вече възникнали права или задължения, поради което те са декларативни административни актове (чл. 21, ал. 2 АПК). Законът се явява специален по отношение на АПК и съдържанието на решението се определя съобразно посоченото в чл. 29, ал. 2 от ЗДРДОПБГДСРСБНА. В тази връзка липсата на мотиви, анализ и преценка на документите не съставлява съществено процесуално нарушение.

Обявяването на принадлежност на български граждани към органите по ал. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА за лицата по чл. 26, ал. 1 се извършва при условията и по реда на този закон. Съгласно чл. 26, ал. 1, т. 2 от ЗДРДОПБГДСРСБНА проверката за установяване принадлежност към органите по чл. 1 е задължителна за лицата, заемали или заемали публични длъжности, както и извършвали или извършващи публични дейности от 10 ноември 1989 г. до извършването на проверката. Публични длъжности по смисъла на закона са съгласно чл. 3, ал. 1 от с.з., а публични дейности по смисъла му са дейностите, изброени в ал. 2 на чл. 3 от с.з.

В цитираната ал. 2 на чл. 3 от ЗДРДОПБГДСРСБНА изчерпателно са изброени лицата, извършващи публични дейности по смисъла на този закон, сред които съгласно т. 4 са и управителите и изпълнителните директори, членовете на управителните и контролните съвети на лечебните заведения, председателите, заместник-председателите, главните секретари и членовете на управителните съвети на Българския лекарския съюз и на Българския зъболекарски съюз; председателят, генералният директор и заместник генералните директори на Българския Червен кръст.

Между страните в настоящото съдебно производство не се спори, а и това се установява от събраните по делото доказателства, че жалбоподателят към онзи момент и по настоящем е управител на Многопрофилна болница за активно лечение – Света С.“ Е. – [населено място]. Ето защо в това си качество жалбоподателят на основание чл. 3, ал. 2, т. 4 от ЗДРДОПБГДСРСБНА е подлежал на задължителна проверка.

Принадлежността на жалбоподателя към органите по чл. 1 от Закона е обявена в качеството му на секретен сътрудник с посочена категория на СС – „агент“, в структурите на ДС, В.-VI-III, с псевдоним – „Т.“, вербуван от ст. лейтенант М. И. М. на 17.10.1989 г., регистриран на 24.10.1989 г., с псевдоним „Т.“, въз основа на документи от ръководилия го щатен сътрудник, рег.бланка, съдържаща се в лично и работно дело ІА-909, картон обр.4. съдържащи се в лично дело ІА-37452 и в работно дело ІР-18106; рег. Дневник.

Съгласно параграф 1 т. 4 от Допълнителните разпоредби на Закона, "Секретни сътрудници" са български граждани, оказвали негласна помощ на органите по чл. 1 в качеството на резиденти, агенти, съдържатели на явочни квартири, съдържатели на секретни (конспиративни) квартири, осведомители, доверени лица и информатори. Видно е от доказателствата по делото, че жалбоподателят е оказвал негласна помощ в качеството си на съдържател на явочна квартира.

Съгласно чл. 25, ал. 1 от Закона принадлежност към органите по чл. 1 се установява въз основа на документи, съдържащи се в информационните фондове, като за

секретен сътрудник това са: собственоръчно написана или подписана декларация за сътрудничество; собственоръчно написани агентурни сведения; документи за получени възнаграждения; документи, собственоръчно написани или подписани от сътрудника, съдържащи се в делата на оперативен отчет; документи от ръководилия го щатен или нещатен служител, както и наличие на данни за лицето в справочните масиви (регистрационни дневници и картотеки), протоколите за унищожаване или други информационни носители. Граматическото тълкуване на цитираната разпоредба налага извода, че изброяването на тези документи е алтернативно, а не кумулативно. Наличието на който и да е от тях са достатъчно основание за обявяване на принадлежност по смисъла на Закона. ЗДРДОПБГДСРСБНА допуска установяването и обявяването на принадлежност към органите по чл. 1 и без да е налице подписан от лицето документ, като е необходимо документите, въз основа които се е произнесла Комисията, да са от кръга на изброените в чл. 25 от ЗДРДОПБГДСРСБНА и да съответстват на легалното определение, дадено в § 1, т. 1 от ДР на същия закон. В процесния казус изводът на Комисията за установяване на принадлежност на М. към органите по чл. 1 от закона е направен въз основа на документи от ръководил го щатен служител- рапорти, рег. бланка, съдържащи се в лично дело IA-37452 и в IP-18106; рег. Дневник и картон обр.4. Така изброените документи са от кръга на посочените в чл. 25, т. 3 на ЗДРДОПБГДСРСБНА и носят достатъчно информация, за да може да се направи изводът, че оспорваният е бил секретен сътрудник в ДС.

Установяването на истинността на представените писмени документи не е от компетентността на ответника, тъй като последният има правомощия да провери дали е налице някое от изискванията на чл. 25 от ЗДРДОПБГДСРСБНА за съпричастност към структурите на ДС или разузнавателните служби на БНА.

Законът изисква принадлежността да се установи с документите, които отговарят на дефиницията за документ по смисъла на § 1, т. 1 от ДР и са част от информационните фондове, като ирелевантен за предметния обхват е начинът, по който е обективизирана информацията. Административното производство по установяване и обявяване на определена категория лица за принадлежали към органите по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА, респективно - решението на комисията, с което завършва това производство, по своята правна природа се характеризират като регистрационен режим, с оглед изпълняваните констативно-охранителни функции в обществен интерес. По същността си атакуваният административен акт няма конститутивен ефект, а е с декларативен такъв - само установява и удостоверява наличието на конкретен юридически факт - принадлежало ли е лицето, заемащо публична длъжност към съответните държавни служби, посочени в закона. Следва да се отбележи, че в процесното административно производство органът упражнява правомощията си при условията на обвързана компетентност, т.е. без възможност за избор и свободна преценка между два и повече нормативно допустими правни резултата. След като изискващите се по чл. 25, т. 3 от ЗДРДОПБГДСРСБНА предпоставки са налице по отношение на проверяваното лице, то за комисията не съществува друга възможност, освен да обяви принадлежността му към ДС, което в случая е и сторила.

В горната връзка следва да се посочи, че с разпита на свидетелят М. И. М., които показания съдът кредитира като дадени без противоречия, логични, последователни и непротиворечиви на останалите по делото доказателства, се установява, че именно свидетелят е вербувал жалбоподателя като агент, който от своя страна е давал сведения за пробемите на политиката на бивша Ю. спрямо България, които в последствие били оформени в рапортите на М.. Със свидетелските показания отново се установява по-категоричен начин, че предпоставките по чл. 25 от

ЗДРДОПБГДСРСБНА за обявяване принадлежността на жалбоподателя към органите по чл. 1 от Закона са били налице.

При това положение, с оглед доказаното от административния орган по правилата на чл. 170, ал. 1 от АПК изпълнение на условията, предвидени в хипотезата на приложимата материална норма, съдът намира, че решението на комисията е материално законосъобразно. Законосъобразността на обжалваното решение е свързана и с целта, която си е поставил законодателят чрез приемането на ЗДРДОПБГДСРСБНА, а именно - да бъдат отворени и огласени архивите на ДС и на разузнавателните служби на БНА. В този смисъл Решение № 527 от 31.01.2014 г. по адм. д. № 10388/2013 г. на Административен съд - София град; Решение № 3685 от 22.03.2010 г. по адм. д. № 11506/2009 г., III отд. на ВАС; Решение № 7536 от 23.06.2015 г. по адм. д. № 9304/2013 г., III отд. на ВАС; Решение № 13503 от 16.10.2013 г. по адм. д. № 13264/2012 г., III отд. на ВАС; Решение № 13705 от 21.10.2013 г. по адм. д. № 12389/2012 г., III отд. на ВАС.

В тази връзка е необходимо да се посочи, че неоснователни са доводите на жалбоподателя, че не се съдържат писмени доказателства относно съгласието му да бъде вербуван, както и да е осъществявал реална дейност. В допълнение и за яснота е необходимо да се посочи, че правомощието на КРДОПБГДСРСБНА по чл. 4 от ЗДРДОПБГДСРСБНА е ограничено до установяване, т.е. констатиране на принадлежността на лицата по чл. 3 към органите по чл. 1 от Закона, т.е. липсва законово задължение органа да изследва дали има провеждане на реална /активна/ агентурна дейност на лицето; дали същото е вписано в картотеката и в регистрационните дневници без негово съгласие; дали лицето е реализирало дейност. С ТР № 1/03.02.2015 г. е отклонено искането на омбудсмана на РБългария до Общото събрание на колегиите на ВАС за приемане на тълкувателно решение по въпроса: "Следва ли Комисията при установяването и обявяването на принадлежност на едно лице към органите по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА да проучва, анализира и оценява издирените и събрани документи и задължена ли е при наличието на някой/някои от посочените в разпоредбата на чл. 25 от закона документи да обяви принадлежността на лицето към органите по чл. 1 от закона?", поради което следва да се приема, че след като са налице документи, от които може да се направи заключение за принадлежност към органите по чл. 1, Комисията действа в условията на обвързана компетентност и е длъжна да се произнесе с решение, с което да установи тази принадлежност.

Наред с това за пълнота на изложението следва да се посочи, че след извършена служебна справка в деловодната система на АССГ и на ВАС, се установи, че с влязло в сила решение № 7991 от 16.12.2019 г. постановено по адм.дело № 4498/2019 г. по описа на АССГ, е прогласена нищожността на решение № 2-1586 от 19.03.2019 г. на Комисията /последващо настоящото решение/, с което е обявена принадлежността на Х.М. към органите по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА. Този съдебен акт е преминал инстанционен контрол за законосъобразност като с решение № 2593 от 21.03.2022 г. постановено по адм.дело № 1960/2020 г. по описа на ВАС, Трето отделение, съдът е приел, че въпросът за принадлежността на Х.М. към органите по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА е била установена с влязъл в сила административен акт, именно с Решение № 2-282 от 08.01.2014 г. Т.е. налице е постановен и влязъл в сила съдебен акт, с който е прието за незаконно последващото решение на Комисията и то е отменено. Следователно и съгласно чл. 177 от АПК решението е скрепено със силата на присъдено нещо и освен, че има действие между главните страни – оспорващият и ответника, то има такава сила и по отношение на всички останали при отмяна на административния акт.

По горните съображения, съдът намира, че оспореното решение не страда от

сочените в жалбата пороци. Не се констатираха отменителни основания по чл. 146 от АПК, поради което жалбата следва да бъде отхвърлена.

По разноските по делото:

Предвид изхода от процеса и направеното от ответника искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, жалбоподателя следва да заплати на ответника сумата от 500 лв юрисконсултско възнаграждение на основание чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд- София град, Трето отделение, 70-ти състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Х. Д. М. от [населено място], със съдебен адрес: [населено място], [улица], болница „Света С.“ срещу Решение № 2-282 от 08.01.2014 г. на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, в частта в която е установена принадлежността му към органите на Държавна сигурност.

ОСЪЖДА Х. Д. М. от [населено място] да заплати на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия сумата от 500 /петстотин/ лева, юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: